

Aan: Ministerie van VROM
Mevrouw S.M. Dekker
Postbus 30940
2500 GX DEN HAAG

Ons kenmerk: 2006CGC000218i
Referentie: B. Kruk
E-mailadres: ben.kruk@provincie-utrecht.nl
Postadres: p/a Postbus 80300, 3508 TH Utrecht

Telefoon: 030-2582042
Onderwerp: Ontwikkelingsvisie
NV Utrecht 2010-2030

Utrecht, 7 maart 2006

Geachte mevrouw Dekker,

Per brief van 1 april 2005 vroeg u de NV-Utrecht een lange termijn verstedelijkingsvisie op te stellen voor de periode 2010-2030.

Wij spreken over een ontwikkelingsvisie omdat wij mogelijke verstedelijkingsvarianten afwegen tegen de unieke groenblauwe kwaliteiten van het gebied en de infrastructurele ontsluitingsmogelijkheden. Wij hebben de afgelopen periode stevige stappen gezet om een antwoord te geven op uw vragen. Wij hebben daarover ook met u van gedachten gewisseld in het informeel overleg op 18 januari jl.

Samenvatting visie

Voor de periode 2015-2030 is er in het NV-gebied een behoefte aan 56.500-65.500 woningen en 580 hectare bedrijventerreinen. Gelet op de groenblauwe kwaliteiten hebben wij eerst gekeken naar de mogelijkheden binnen en aan de bestaande ruimtelijke hoofdstructuur, de zogenaamde A-opties. Daar is ruimte voor zo'n 32.000 woningen, waarvan 26.000 binnenstedelijk. Omdat de totale planningsopgave niet binnen het NV-gebied gerealiseerd kan worden is het nodig om zo'n 10.000-15.000 woningen in Flevoland te bouwen. Dat betekent dat wij nog ruimte moeten zoeken voor zo'n 15.000-20.000 woningen, vooral in het stadsgewest Utrecht. Daarvoor is een aantal mogelijke ontwikkelingsrichtingen in beeld gebracht, de zogenaamde B-opties.

Alleen al op basis van autonome mobiliteitsontwikkelingen zijn er hoge investeringen nodig in de OV- en weginfrastructuur. Additionele verstedelijking maakt deze noodzaak nog groter. Daarnaast is er een grote investeringsbehoefte voor de binnenstedelijke en groenblauwe opgaven.

De context waarbinnen wij uw verzoek hebben opgepakt

Binnen de NV-Utrecht wordt samengewerkt door de provincie Utrecht, het Gewest Eemland, het Gewest Gooi- en Vechtstreek, het Bestuur Regio Utrecht en de gemeenten Amersfoort, Hilversum en Utrecht. Het NV-gebied valt daarmee samen met het bundelingsgebied uit de Nota Ruimte.

Binnen de Randstad neemt het NV-Utrecht gebied een unieke positie in en is daarmee complementair aan andere delen van de Randstad. Het gebied kent hoge groenblauwe kwaliteiten, waaraan wij zeer hechten. Deze vormen tegelijkertijd een belangrijke vestigingsplaatsfactor. In het NV-gebied liggen vijf nationale landschappen, met daarnaast nog het Nationaal Park Utrechtse Heuvelrug.

Het NV-Utrecht gebied levert een grote bijdrage aan het Bruto Nationaal Product. Het gebied staat nationaal na Groot Amsterdam op de tweede plek. Daarnaast is het gebied de draaischijf van Nederland in het algemeen en van de Randstad in het bijzonder. Als het verkeer in het NV-Utrecht gebied vast staat hebben de beide mainports daar veel last van. Het is daarom van nationaal belang dat er hier in de OV- en weginfrastructuur geïnvesteerd wordt. Overigens zijn er, los van de verstedelijkingsopgave, ook al grote investeringen nodig op basis van autonome mobiliteitsontwikkelingen. De Nota Mobiliteit geeft dat aan.

Het eerste concept van de ontwikkelingsvisie 2015-2030

Tot 2015 is de planvorming rond. Dat is bijvoorbeeld neergelegd in een geactualiseerd streekplan. Daarom is 2015 als startpunt gekozen voor de bijgevoegde concept ontwikkelingsvisie. In de visie hebben wij, vooral gelet op de fysieke kwaliteiten en de ontsluitingsmogelijkheden, de lagenbenadering centraal gesteld.

De concept ontwikkelingsvisie is voorgelegd aan de achterbannen van de NV-partners. De NV-Utrecht neemt zelf geen besluiten. Wel stemt de NV-Utrecht de besluitvorming op regionaal niveau af.

De reacties van de achterbannen hebben wij weergegeven in bijgevoegd overzicht. In dat overzicht hebben wij ook aangegeven hoe wij met deze reacties denken om te gaan. Ook is het concept besproken met een aantal maatschappelijke organisaties.

Wij kunnen daarmee een voorlopige reactie geven op uw brief. Voorlopig, omdat wij de uitkomsten van de nog lopende infrastructurele verkenning en de besluitvorming van het Kabinet daarover, willen koppelen aan onze ideeën over mogelijke verstedelijkingsrichtingen. Daarnaast zullen wij een aantal thema's nog nader verkennen. Dat draagt bij aan een onderbouwing van nadere keuzes. Deze keuzes zullen de NV-partners maken in nauw overleg met hun achterbannen. Bij die keuzes spelen vier criteria een rol:

- het inspelen op de regionale woningbehoefte;
- de versterking van de groenblauwe kwaliteiten;
- het leveren van een bijdrage aan de internationale concurrentiepositie van de Randstad;
- de verhouding tussen kosten en baten in relatie tot kwaliteit.

Uit uw brief destilleren wij vier vragen.

1: Wat is de planningsopgave 2015-2030?

Het NV-Utrecht gebied kent een grote verstedelijkingsdruk, niet alleen tot 2015, maar ook daarna. Voor de periode 2015-2030 gaat het om een additionele behoefte van 56.500-65.500 woningen en 580 hectare bedrijfsterrein. De woningbehoefte die wij hanteren stemt overeen met recente ramingen van uw zijde. Op basis van nieuwe cijfers van het CPB zullen wij de behoefte aan bedrijfsterreinen nog actualiseren. Ook zullen wij de woonmilieudifferentiatie nader verkennen en onderbouwen. Daarmee bezien wij ook of aan de grote vraag naar centrum-stedelijke en buiten-centrum woonmilieus tegemoet gekomen kan worden.

Daarnaast ligt er een belangrijke groenblauwe opgave. Wij zullen die de komende periode nog verder uitwerken, ook in programmatisch opzicht.

Er is ook nog een additionele behoefte in de streekplandeelgebieden Zuidoost- en West-Utrecht. Het gaat daarbij om zo'n 16.000 woningen en 135 hectare bedrijfsterreinen. De opgaven van deze beide gebieden hebben wij nog niet uitgewerkt. Primair richten wij ons op het bundelingsgebied.

2: Kunt u dit in uw eigen gebied kwijt?

In het concept hebben wij een onderscheid gemaakt tussen de A- en de B-opties. De A-opties zijn gekoppeld aan de bestaande ruimtelijke hoofdstructuur. Hierin zit ook onze binnenstedelijke ambitie. De noodzaak van deze ambitie is in het NV-gebied aanzienlijk groter dan in andere delen van het land, waar meer ruimte voor verstedelijking is. In totaal kunnen wij op de A-opties ruimte vinden voor 32.000 woningen, waarvan 26.000 binnenstedelijk. Het realiseren van deze ambitie hangt mede af van additionele financiële steun van het Rijk. Gelet op de bijzondere positie van het NV-gebied is dat ook een reële wens.

In het concept is ook een aantal mogelijke ontwikkelingsrichtingen aangegeven, de zogenaamde B-opties. Daarbij is er een sterke relatie gelegd met de infrastructuur, waaronder Randstadspoor. Tussen en binnen de B-zones hebben wij nog geen nadere keuzes voorgesteld. Wij willen dat doen na de uitkomsten van de infrastructurele verkenning en de uitwerking van een aantal andere in deze brief genoemde thema's.

Wij realiseren ons dat als de ontwikkelingsmogelijkheden van (sommige) B-opties maximaal worden benut dat op gespannen voet komt te staan met de kwaliteit van de groenblauwe ruimte. In de komende periode zullen wij op dit punt nadere verkenningen doen.

Overigens hebben wij bewust meerdere B-opties aangegeven. Dat geeft ruimte om maximaal rekening te houden met de fysieke kwaliteiten van het NV-Utrecht gebied. Daar komt bij dat ons uit de reacties van de achterbannen blijkt dat er nogal wat aarzelingen bestaan bij mogelijk nieuwe grootschalige "VINEX"-lokaties. Daarom willen wij de komende periode de voor- en nadelen van een meer organische groei afwegen tegen die van grotere locaties. Daarbij blijft de lagenbenadering centraal staan.

3: Heeft u Flevoland (Almere) nodig?

In het stadsgewest Utrecht lijken er met de A- en B-opties voldoende potentiële ruimtelijke mogelijkheden om de eigen verstedelijkingsbehoefte op te vangen. Het Gewest Eemland kan een deel van de eigen behoefte opvangen, maar loopt rond 2020 tegen haar grenzen aan. Het Gewest Gooi- en Vechtstreek heeft alleen nog ruimte voor vervangende nieuwbouw.

Wij zullen een beroep op Flevoland moeten doen, vooral om de overdruk op Eemland en Gooi- en Vechtstreek op te vangen. Het gaat daarbij om een orde van grootte van 10.000-15.000 woningen. Deze overloop heeft consequenties voor de bestaande infrastructuur. Ook zullen er stappen gezet moeten worden om de Stichtse lijn te ontwikkelen.

V.w.b. de fasering komt de Flevolandoptie vooral in de periode na 2020 aan de orde. Wij zullen de fasering, alsmede de voorgestane woonmilieudifferentiatie nader uitwerken.

De woningvraag uit de Amsterdamse regio zal vooral aan de westkant van Almere geaccommodeerd moeten worden. Daarmee kan de druk op kwetsbare omliggende gebieden, waaronder delen van het NV-Utrecht gebied, verminderd worden. Tevens ontstaat hiermee ruimte om een deel van de NV-behoefte aan de oostkant van Almere in te vullen.

4: Wat zijn de consequenties voor de (rijks)investeringen in het gebied?

De nadere invulling van de A- en B-opties heeft consequenties voor investeringen in de infrastructuur, de binnenstedelijke en groenblauwe opgaven. Wij beschouwen die als essentiële voorwaarden voor de ontwikkeling van zowel de A- als de B-opties.

De exacte omvang van de benodigde investeringen is op dit moment nog niet goed aan te geven. De uitkomsten van de infrastructurele verkenning, alsmede de daaruit voortvloeiende Planstudies en de daarmee in samenhang te maken keuzes over de verdere inkleuring van de zoekgebieden, geven daar nader zicht op. Dan ook zijn de investeringen voor de binnenstedelijke en groenblauwe opgaven beter in beeld te brengen.

Op basis van de autonome mobiliteitsontwikkelingen is er, naast de reeds voorgenomen aanpassingen, een grote investeringsopgave in de OV-en weginfrastructuur. Uit de infrastructurele verkenning blijkt dat additionele verstedelijking de noodzaak daartoe vergroot.

Het vervolgtraject

De hierboven genoemde nadere uitwerkingen zullen ons bouwstenen en overwegingen leveren om nadere keuzes door te NV-partners voor te bereiden. Overigens zal die uitwerking niet zover gaan dat wij dan concrete locaties gaan vastleggen. Dat is nu nog niet aan de orde.

Wij hechten aan een goed overleg met u over het vervolg. Enkele punten staan daarbij voor ons centraal:

- een goede koppeling tussen de door het Rijk getrokken infrastructurele verkenning en de verdere ontwikkeling van onze visie;

- het in beeld brengen van de noodzakelijke investeringen in de infrastructuur op basis van de autonome groei van de mobiliteit (OV en auto), alsmede de effecten van de door ons gedefinieerde verstedelijkingsopgave;
- een nadere onderbouwing van de gewenste woonmilieus;
- de financiële consequenties, ook voor het Rijk, van de binnenstedelijke ambitie;
- het zoeken naar een goede balans tussen de groenblauwe kwaliteiten en de verstedelijkingsdruk, alsmede de uitwerking van de groenblauwe opgave;
- de invulling over de overloop van een deel van de verstedelijkingsbehoefte naar Almere.

Het contact dat wij met het Rijk hebben, in zowel Noordvleugelverband als rechtstreeks met u waarderen wij zeer. Wij zetten dat de komende periode graag voort.

Namens de NV-Utrecht partners,

J.P.J. Lokker,
Voorzitter NV-Utrecht
Tevens gedeputeerde Provincie Utrecht

Bijlagen:

- . Ontwikkelingsvisie NV Utrecht 2015-2030; eerste concept
- . Overzicht reacties 1^e achterbanraadpleging